

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΩΣ ΝΟΜΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΕΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3156/2003

§1. Η ΣΥΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΓΙΩΜΕΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3156/2003 ΚΑΙ Η ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	9
I. Γενικά.....	9
II. Το ειδικό ρυθμιστικό πλαίσιο του ν. 3156/2003.....	10
III. Βασικά χαρακτηριστικά συμβάσεων ομολογιακών δανείων	12
IV. Η διάταξη του άρθρ. 14 ν. 3156/2003 ως θεμέλιο (causa) της σύναψης ομολογιακού δανείου	14
V. Το τιθέμενο περί καταστρατήγησης ζήτημα.....	18
§2. Η ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ Ν. 3156/2003 ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	20
I. Τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της σύμβασης ομολογιακού δανείου με βάση τη γραμματική διατύπωση του ν. 3156/2003 και η αναζήτηση της βούλησης του ιστορικού νομοθέτη με βάση τα προπαρασκευαστικά αυτού κείμενα.....	21
II. Ο sui generis χαρακτήρας του ομολογιακού δανείου ως δανειστικής σύμβασης συγκεκριμένου σκοπού με βάση την τελολογική ερμηνεία των επιμέρους ρυθμίσεων του ν. 3156/2003	23
III. Ο ειδικότερος διαχωρισμός του κοινού τραπεζικού δανείου από τη ρυθμιζόμενη από τον ν. 3156/2003 σύμβαση ομολογιακού δανείου συγκεκριμένου σκοπού και τον ν. 3816/2010	26
IV. Συστηματική ερμηνεία. Ένταξη των διατάξεων του ν. 3156/2003 στο υποσύστημα δικαίου περί ομολογιακών δανείων. Το ιστορικό πρότυπο του ν.δ. 3746/1957	31
V. Οι αξιολογικά κρίσιμες εταιρικού δικαίου αναφορές του ν. 3156/2003.....	35
VI. Η ύπαρξη περισσότερων του ενός ομολογιούχων δανειστών και ομολογιών	

Καταστρατήγηση δικαίου στις τραπεζικές συμβάσεις

ως προϋπόθεση υπαγωγής των δανειστικών συμβάσεων στις ρυθμίσεις του ν. 3156/2003	41
VII. Η διαφορετική έποψη του ζητήματος και η αντίκρουσή της με βάση γραμματικά, συστηματικά και τελολογικά κριτήρια.....	45
VIII. Συμπερασματικά: το επιδοκιμαζόμενο από την έννομη τάξη αποτέλεσμα με βάση τις επιταγές του ν. 3156/2003.....	52

§3. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΥΤΗΣ

54

I. Η διάγνωση της υποκειμενικής προδιάθεσης των δικαιοπρακτούντων μερών ως προϋπόθεση για την κατάφαση της καταστρατηγικής τους συμπεριφοράς	54
II. Τα χαρακτηριστικά της διάρθρωσης των συμβάσεων έκδοσης ομολογιακού δανείου με καταστρατηγικό των ρυθμίσεων του ν. 3156/2003 αποτέλεσμα. Η αποδοκιμαστέα συναλληλακτική εξάρτηση της εκδότριας εταιρείας από το πιστωτικό ίδρυμα	58
III. Έννομες συνέπειες διάγνωσης του καταστρατηγικού χαρακτήρα της συναλληλακτικής πρακτικής των δικαιοπρακτούντων μερών.....	65

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

69

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Ο Ν. 2844/2000 ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟ ΕΝΕΧΥΡΟ

§4. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΙΝΗΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ

75

I. Γενικά. Η ρύθμιση των άρθρων 1211-1213 ΑΚ	75
II. Η σύμβαση καταπιστευτικής μεταβίβασης κινήτου πράγματος και η λειτουργία του πλάσματικού ενεχύρου πριν από τον ν. 2844/2000.....	77
III. Ζητήματα καταστρατήγησης των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων περί συστάσεως ενεχύρου επί κινήτων πραγμάτων	80
IV. Σύμβαση καταπιστευτικής μεταβίβασης απαιτήσεως και καταστρατήγηση των περι ενεχυράσεως απαιτήσεων διατάξεων. Ειδικότερα η καθολική εξασφαλιστική εκχώρηση απαιτήσεων και η καταστρατήγηση των διατάξεων περί πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.....	92

§5. Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ ΚΑΙ Η ΤΕΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Ν. 2844/2000 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΟΥΝΤΩΝ ΜΕΡΩΝ	100
I. Η γενική ρύθμιση για το πλάσματικό ενέχυρο κι η τελολογία των τηρητέων διατυπώσεων δημοσιότητας	100
II. Η ιδρύουσα αξιολογική αντινομία αναφορά των άρθρων 10 και 11 ν. 2844/2000 στις εξασφαλιστικές συμβάσεις μεταβίβασης κινητών πραγμάτων και απαιτήσεων	104
III. Άρση της αξιολογικής αντινομίας και οριστική υπέρβαση των καταστρατηγικών δικαιοπρακτικών συμπεριφορών μέσω της τελολογικής συστολής του περιεχομένου του άρθρου 10 ν. 2844/2000	19
IV. Η αναγνώριση του κύρους της καταπιστευτικής μεταβίβασης απαιτήσεως με το άρθρ. 11 ν. 2844/2000 και η ρύθμιση για την παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας του ν. 3301/2004: διάσπαση του συστήματος δικαίου	114
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	122

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

§6. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	127
I. Γενικά. Το ζήτημα	127
II. Η συναλλακτική πρακτική σύνδεσης των συμβάσεων ανοίγματος πίστωσης με σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού και οι επιδιωκόμενες έννομες συνέπειες	128
III. Οι συμβάσεις ανοίγματος πίστωσης με τήρηση απλών δοσοληπτικών λογαριασμών και τα αξιολογικά κριτήρια διάκρισής τους από τη σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού. Συμβάσεις γύρου και μη γνήσιου factoring	134
IV. Η εφαρμογή του δικαίου των γενικών όρων συναλλαγών στο πλαίσιο ελέγχου των προϋποθέσεων ύπαρξης συμβάσεων ανοίγματος πίστωσης με τήρηση αλληλόχρεου λογαριασμού	143
V. Οι έννομες συνέπειες από τη μη εφαρμογή των διατάξεων περί αλληλόχρεου λογαριασμού	148
§7. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	151
I. Η εσωτερικού δικαίου ρύθμιση της Υπουργικής Απόφασης Ζ1-798//2008 για την καταστρατήγηση των διατάξεων του ν. 2251/1994 στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	151

Καταστράτηση δικαίου στις τραπεζικές συμβάσεις

- II. Η ευρωπαϊκού δικαίου ρύθμιση για την καταστράτηση των διατάξεων της Οδηγίας 48/2008/ΕΚ στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και η ισχύουσα στο εσωτερικό δίκαιο ΥΑ Φ1-983/1991 155

§8. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ 161

- I. Η καταστράτηση δικαίου στις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και το δίκαιο προστασίας καταναλωτή 161
- II. Η καταστράτηση δικαίου στις συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και το δίκαιο εκχώρησης επιχειρηματικών απαιτήσεων με βάση τους ν. 1905/1990, 3156/2003 και 3758/2009 167

§9. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΕΚΧΩΡΗΤΟ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ 173

§10. ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 128/1975 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 180

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ: Ο Ν. 3816/2010 ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ 187

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ 193

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ 257

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 265